

SADRŽAJ

| | |
|--|---|
| Uvod | 9 |
| Predmet i metod istorije estetike muzike, geografski limit okcidentalne muzičke kulture, generativne ideje u istoriji estetike | |

RAĐANJE ESTETIKE MUZIKE (antička Grčka i Rim)

| | |
|--|----|
| I. Počeci – mit kao naivno filozofiranje | 15 |
| Mitovi o Apolonu i Hermesu, Apolonu i Marsiji, Orfeju i Amfionu | |
| II. Problem koncepta | 17 |
| Različito shvatanje pojma muzike, opšte karakteristike grčke muzičke kulture | |
| III. Pitagorejci – prvi u svemu (mundum regunt numeri) | 20 |
| Pitagora: otkrivanje proporcija, harmonija sfera, teorija etosa, Heraklitov doprinos pitagoreizmu, Filolaus, Arhit, Damon i muzika u obrazovanju | |
| IV. Platon (427?–347? p.n.e) – Muzika kao podražavanje | 26 |
| Analiza Platonovih dijaloga: <i>Država, Zakoni, Timeus</i> | |
| V. Aristotel (384–322 p.n.e.) – Emocije i dokolica | 32 |
| Analiza <i>Poetike, Politike</i> | |
| VI. Peripatetici – modifikacija tradicije | 37 |
| Fragmenti Teofrastovih dela, Aristoksenova <i>Harmonija</i> | |
| VII. U senci velikih sistema | 42 |
| Papirus iz Hibeha, Euklid, sofisti | |
| VIII. Rimsko razdoblje – očuvanje teorijske tradicije | 44 |
| Helenistička i rimska muzička kultura, epikureizam i Filodemus, Nikomahusov <i>Priručnik</i> , Kvintilijanusa <i>De musica</i> , Ptolemej, Plotinove <i>Eneade</i> | |

SREDNJI VEK – ESTETIKA MUZIKE I SHOLASTIKA

| | |
|---|----|
| I. Istorijsko-društveni i kulturno-muzički fon estetičkih zbivanja.... | 55 |
| Karakteristike muzičke kulture | |
| II. Filozofsko-estetički <i>background</i>..... | 59 |
| Sholastika i teorija o lepom | |
| III. Prenos antičkog mišljenja u srednji vek..... | 60 |
| Avgustinova <i>De musica</i> i Boetieva <i>De institutione musica</i> | |
| IV. Period epigonstva..... | 66 |
| Kasiodorus, Isidor iz Sevilje, Beda Venerabilis, Alkuin, Raban Maur, Aurelian iz Reoma | |
| V. Početak raskola – polifonija..... | 69 |
| Erigena, <i>Musica enchiriadis</i> , Gvidovi <i>Micrologus</i> i <i>Epistola</i> | |
| VI. Gotika – muzika nasuprot teorijskim dogmama..... | 71 |
| de Vitri, Muris, Jakob iz Liježa, Beldemandis, Anselmus, Ugolino iz Orvieta, Grokeova <i>De musica</i> , Dante | |

RENEŠANSA – ESTETIKA U SLUŽBI MUZIKE

| | |
|--|----|
| I. Afirmacija humanizma i šarolikost muzičke kulture | 77 |
| Promene u duhovnoj sferi – humanizam i individualizam, uomo universale, formiranje akademija | |
| II. Muzičke novine..... | 79 |
| Muzički oblici, razvoj instrumentalne muzike, pojava harmonije, vrh vokalne polifonije, štampanje partitura | |
| III. Rana renesansa – platonizam i muzički priručnici | 82 |
| Kardinal iz Kuze i Marsilio Ficino – neoplatonizam <i>Firentinske akademije</i> , Tinktorisova <i>Summa</i> , Gaforijeva <i>Practica Musicae</i> , Bonaventura | |
| IV. XVI vek – vreme teorijskih sukoba i deoba..... | 86 |
| Koklikov <i>Compendium</i> , Aronov <i>Thoscanello</i> | |
| V. Artusi contra Galilei contra Zarlino..... | 89 |
| Carlinov <i>Institutioni</i> , <i>Soplimenti</i> , Galilejev <i>Dialogo</i> , Artuzijev <i>Imperfettioni</i> | |
| VI. Velika šizma i duhovna muzika – estetika protestantizma | 94 |
| Cvingli, Kalvin, Luter, Tridentski koncil, Erazmo | |

OD PODRAŽAVANJA DO IZRAŽAVANJA – ESTETIKA XVII I XVIII VEKA

| | |
|--|----|
| I. Muzički barok – početak zlatnog doba zapadno-evropske muzičke kulture..... | 99 |
| Bukofcerova klasifikacija razlika baroka i renesanse, novi oblici, novi žanrovi – opera i balet | |

| | |
|--|-----|
| II. Estetika u duhu racionalizma i prosvetiteljstva | 101 |
| Filozofsko-estetičke karakteristike perioda, klasifikacija teorijskih radova, prve istorije muzike | |
| III. Francuska u XVII veku – emocije i matematika | 104 |
| Dekartov <i>Compendium</i> , Mersenovi <i>Harmonie Universelle</i> i <i>Questions Harmoniques</i> , Andre Mogar | |
| IV. Nemačka u XVII veku – univerzalna muzika | 108 |
| Lipiusov <i>Synopsis</i> , Keplerov <i>Harmonices Mundi</i> , Kirherova <i>Musurgia Universalis</i> , Lajbnic, Pretorius, Princ | |
| V. Italija u XVII i XVIII veku – debata oko opere | 113 |
| Stile rappresentativo, Peri, Kačini, Doni, Monteverdi, Sent-Evremon, Muratori, Algaroti, Marčelo, Metastazio, Arteaga | |
| VI. Francuska u XVIII veku – ka izražajnosti muzičkog dela | 118 |
| Dibo, Bate, Burdelo/Bone, Andre, Ramo, d’Alamber, Ruso, Šabanon, Laseped | |
| VII. Engleska u XVIII veku – empirizam i estetika muzike | 129 |
| Hačeson, Adison, Heris, Veb, Evison, Smit, Hom, Beti | |
| VIII. Nemačka u XVIII veku – oblikovanje naučne discipline | 134 |
| Kunau, Mateson, Šajbe, Valter, Baumgarten, Zulcer, Forkel, Šubart | |

OD KANTA DO HEGELA – METODOLOGIJA SAVREMENE ESTETIKE MUZIKE

| | |
|---|-----|
| I. Muzički klasicizam i nemačka klasična filozofija | 143 |
| Monumentalnost oblika, dominacija instrumentalne muzike, idealizam i transcendentalizam | |
| II. Kantovi sudovi ukusa i muzika na dnu hijerarhije umetnosti | 144 |
| Kantovi estetički stavovi iz <i>Kritik der Urteilstkraft</i> | |
| III. Reafirmacija muzike u romantičarskoj estetici | 147 |
| Braća Šlegel, Herder, Šeling | |
| IV. Hegelova dijalektizacija muzike – muzika u uspinjanju ka apsolutnom Duhu | 150 |
| Muzičke trijade iz Hegelove <i>Estetike</i> | |
| V. Kraj velikih sistema – muzika kao volja | 155 |
| Muzika u Šopenhauereovom <i>Die Welt als Wille und Vorstellung</i> | |

SAVREMENA ESTETIKA MUZIKE

| | |
|--|-----|
| I. Multiplikacija stilova i estetičkih smerova | 161 |
| Usložnjavanje kulturne i muzičke situacije u savremenoj muzičkoj umetnosti, račvanje filozofsko-teorijskih orijentacija, formiranje psihologije i sociologije muzike | |

| | |
|--|-----|
| II. Estetika formalizma – lepo u muzici kao autohtoni entitet | 163 |
| Herbart, Hanslikova rasprava <i>Vom Musikalisch-Schönen</i> | |
| III. Psihološka estetika – okretanje ka subjektu | 168 |
| Fehner, Helmholtz, audiometrija, <i>Einfühlungstheorie</i> , Folkelt | |
| IV. Estetika i sociologija – muzika i društvo | 170 |
| Marksistička estetika, Lunačarski, Asafjev, Lukač, Lisa, Bloh, Adorno | |
| V. Semantička škola – muzika kao jezik | 186 |
| Suzana Langer i new key, teorija informacije, Mejer, Kuns, Kreenbil, Maše | |
| VI. Fenomenološka estetika muzike – ka slojevitosti muzičkog dela | 192 |
| Mersman, Šenker, Halm, Hartman, Ingarden | |
| VII. Od pitagoreizma do agnosticizma | 200 |
| Dankert, Buzoni, Brele, Jankelevič | |
| | |
| Bibliografija | 209 |
| | |
| Pogovor makedonskom izdanju iz 1989. godine | 215 |
| | |
| Pogovor | 217 |
| | |
| Indeks imena | 219 |